

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Opole, dnia 25 sierpnia 2022 r.

Poz. 2274

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.III.4131.1.105.2022 WOJEWODY OPOLSKIEGO

z dnia 29 lipca 2022 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005 i 1079) **stwierdzam nieważność uchwały nr XLII/332/22 Rady Gminy Lasowice Wielkie z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Lasowice Wielkie**, w części obejmującej:

- § 10 ust. 3 regulaminu,
- w § 13 ust. 2 regulaminu słowa: „stanowiącego załącznik nr 1 do Regulaminu”
- załącznik nr 1 do regulaminu, stanowiący wzór formularza
- z powodu istotnego naruszenia prawa.

UZASADNIENIE

Rada Gminy Lasowice Wielkie na sesji w dniu 29 czerwca 2022 r. podjęła na podstawie art. 90f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915) uchwałę nr XLII/332/22 w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Lasowice Wielkie.

Mocą przedmiotowej uchwały Rada Gminy Lasowice Wielkie ustaliła regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Lasowice Wielkie, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały. Kwestionowana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 5 lipca 2022 r.

W ocenie organu nadzoru uchwała Rady Gminy Lasowice Wielkie nr XLII/332/22 w części wskazanej w sentencji istotnie narusza prawo.

W załączniku nr 1 do uchwalonego regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów Rada Gminy ustaliła wzór formularza wniosku o przyznanie pomocy socjalnej. Jednocześnie przepis § 10 ust. 3 regulaminu stanowi, że wniosek o przyznanie stypendium szkolnego musi być złożony na formularzu określonym w załączniku nr 1, a w § 13 ust. 2 postanowiono, że warunkiem ubiegania się ucznia o przyznanie zasiłku szkolnego jest złożenie wniosku, stanowiącego załącznik nr 1 do regulaminu. Rada Gminy Lasowice Wielkie uzależniła zatem przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom od złożenia wniosku o określonej treści i formie.

Organ nadzoru stoi na stanowisku, że przywołany w podstawie prawnej niniejszej uchwały przepis art. 90f ustawy o systemie oświaty nie przyznaje radzie gminy uprawnień do ustalenia mocą aktu prawa miejscowego wzoru wniosku o przyznanie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego, którego wypełnienie i złożenie stanowi warunek ubiegania się o te świadczenia.

Należy zauważyć, iż kwestie wniosku o przyznanie uczniom świadczenia pomocy materialnej reguluje przepis art. 90n ust. 4 ustawy o systemie oświaty, który określa niezbędne elementy takiego wniosku, jednak nie zawiera szczególnych wymagań formalnych, jakie powinien spełniać wniosek poza wymienionymi w tym przepisie. Przywołany przepis nie uprawnia jednak rady gminy do określenia wzoru wniosku bądź opracowania formularza, który powinna wypełnić osoba ubiegająca się o świadczenie.

Warto natomiast wspomnieć, że wzór wniosku może spełniać jedynie rolę pomocniczą lub informacyjną z wykluczeniem roli obowiązującej (por. wyrok WSA w Łodzi z dnia 11 marca 2020 r., sygn. akt III SA/Łd 1056/19). Tymczasem Rada Gminy Lasowice Wielkie nałożyła obowiązek złożenia wniosku na określonym mocą uchwały wzorze formularza, o czym świadczą sformułowania „musi być złożony” oraz „warunkiem ubiegania się”.

Zgodnie z art. 63 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735) podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) mogą być wnoszone pisemnie, za pomocą telefaksu lub ustnie do protokołu. Podania utrwalone w postaci elektronicznej wnosi się na adres do doręczeń elektronicznych lub za pośrednictwem konta w systemie teleinformatycznym organu administracji publicznej. Wymagany przepisem art. 90n ustawy o systemie oświaty wniosek należy traktować jako podanie wszczęcia postępowania w sprawie przyznania stypendium. Rada gminy nie może zatem ograniczać prawa osób uprawnionych do złożenia wniosku do złożenia go wyłącznie w formie określonej uchwałą rady gminy.

Ponadto brak jest w kodeksie postępowania administracyjnego przepisu, który zezwalałby na uzależnienie wszczęcia postępowania administracyjnego od złożenia wniosku na urzędowym formularzu. Rada gminy nie może zatem wprowadzać takiego obowiązku w akcie prawa miejscowego. Wobec tego za bezpodstawne należy uznać postanowienia § 10 ust. 3, § 13 ust. 2, które obligują wnioskodawców do złożenia wniosku według ustalonego przez radę gminy wzoru. Takie postanowienia ograniczają bowiem możliwość wyboru formy złożenia wniosku, przewidzianą w art. 63 KPA. W ocenie organu nadzoru wprowadzenie wzoru wniosku może nastąpić tylko w celu ułatwienia dla osób, które chcą skorzystać z gotowego wzoru. Brak jest natomiast podstaw prawnych do uzależniania przez radę gminy przyznania stypendium szkolnego czy zasiłku szkolnego od złożenia wniosku według ustalonego wzoru. Ustalenie obligatoryjnego wzoru, stanowiącego załącznik do regulaminu, jest zatem przekroczeniem przez Radę Gminy Lasowice Wielkie upoważnienia wynikającego z art. 90f ustawy o systemie oświaty.

Ustawodawca, kształtując upoważnienie rady do podjęcia uchwały w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy, precyzyjnie wskazał, które kwestie pozostawił regulacji jednostki samorządu terytorialnego (art. 90f pkt 1-4 ustawy o systemie oświaty). W zakresie udzielonego upoważnienia nie mieści się delegacja do ustalenia obligatoryjnego wzoru formularza wniosku o ubieganie się o świadczenie. W przypadku aktów prawa miejscowego przekroczenie delegacji ustawowej stanowi istotne naruszenie prawa. Rada gminy obowiązana jest przestrzegać zakresu udzielonego przez ustawę upoważnienia w zakresie tworzenia przepisów wykonawczych, a w tych działaniach nie może tego upoważnienia zawęzić i przekraczać. Wydając akty będące źródłem powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze danej gminy (art. 87 ust. 2 Konstytucji RP) musi respektować zakres delegacji zawartej w aktach prawnych wyższego rzędu.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzam jak na wstępie.

Na podstawie art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w związku z art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325) niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu za pośrednictwem Wojewody Opolskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Z up. Wojewody Opolskiego
Dyrektor
Wydziału Prawnego i Nadzoru

Ewelina Kurzydło